

Andrzej Pieczyrak
ul.
44-100 Gliwice

Gliwice, 13 lipca 2009 r.

Do:
Wojewoda Śląski
ul. Jagiellońska 25
40-032 KATOWICE

Petycja w sprawie przyszłości komunikacji miejskiej w Aglomeracji Śląskiej

Szanowny Panie Wojewodo!

Mając na względzie przyszłość komunikacji zbiorowej w Aglomeracji Śląskiej warunkującej efektywny rozwój naszego miasta oraz całego regionu, wymierną wartość materialną istniejącej infrastruktury szynowej, która z powodzeniem jest i może być nadal wykorzystana dla dobra mieszkańców, w związku z pośpiesznie realizowanymi i wątpliwymi pod względem zgodności z prawem działaniami władz Komunikacyjnego Związku Komunalnego GOP dotyczącymi likwidacji komunikacji tramwajowej w Gliwicach oraz zastąpienia jej komunikacją autobusową, czego przykładem są ogłoszone przetargi na obsługę linii autobusowej zastępującej tramwaj¹, **usilnie prosimy Pana Wojewodę, aby na mocy posiadanych kompetencji** zgodnie z art. 86 oraz art. 91 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym (Dz.U. 1990 Nr 16, poz. 95) z dnia 1990-03-08 **niezwłocznie wstrzymał wykonanie wymienionych poniżej uchwał Zarządu KZKGOP w toku prowadzonego postępowania wyjaśniającego.**

Wspomniane przetargi nawiązują do podjętych uchwał Zarządu KZK GOP z dn. 26.05.br nr 23/2009 w sprawie: „*Określenia udziału komunikacji tramwajowej w obsłudze transportowej KZKGOP*” [1] i uchwały nr 24/2009 w sprawie „*Reorganizacji oferty przewozowej na ciągu komunikacyjnym Gliwice - Zabrze*” [2], których sprzeczność z obowiązującymi zapisami innych wcześniejszych uchwał o wyższej randze oraz niezgodność z obowiązującą umową² zawartą pomiędzy KZKGOP i Tramwajami Śl. zostały przedstawione w przesłanych do Urzędu Wojewódzkiego zaskarżeniach³.

Należy ponadto podkreślić, że prowadzona likwidacja linii tramwajowej w Gliwicach nie tylko stoi w sprzeczności z opinią specjalistów z zakresu komunikacji⁴, ale również narusza integralność kilku strategicznie ważnych dla rozwoju komunikacji w Aglomeracji Górnośląskiej projektów i programów, w których linia ta jest uwzględniona i przeznaczona do modernizacji, w tym:

- przygotowany przez Tramwaje Śl. „*Operacyjny program modernizacji infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląskiej w latach 2007-2013*”,
- opracowane studium wykonalności dla w/w przedsięwzięcia,

¹ Zamówienie publiczne KZK GOP nr ZP/PO/15/PZ/40/09:na wykonywanie przewozów na linii A4 do końca roku – rozstrzygnięcie 13.07.br, oraz zamówienie nr ZP/PO/19/PZ/48/09 na świadczenie analogicznych usług od 1.01.2009 na okres 4lat - rozstrzygnięcie 12.08.br.

² m.in. poprzez fikcyjne rozdzielenie wozu-km likwidowanych przewozów tramwajowych w Gliwicach na dwa lata, aby ominąć zapis umowy ograniczający maksymalną wielkość spadku pracy przewozowej.

³ Wnioski do SKO i Wojewody Śląskiego

⁴ Opinia Prof. K.Kłóska i Prof. M. Sitarza z Polit. Śl.3] oraz ekonomisty transportu A.Fularza [4] i in.

- opracowanie eksperckie „*Diagnoza stanu systemu transportowego oraz Plan rozwoju transportu zbiorowego w obszarze działania KZK GOP*” włączone do strategii rozwoju Związku, uchwałą Zgromadzenia Ogólnego KZKGOP nr XCIV/50/2008
- program „*Modernizacji infrastruktury tramwajowej i trolejbusowej w Aglomeracji Górnośląskiej wraz z infrastrukturą towarzyszącą*”, w którym uczestnictwo zadeklarowała gmina Gliwice, a Ministerstwo Infrastruktury przyznało fundusze unijne na jego realizację.

Likwidacja komunikacji tramwajowej opiera się na kontrowersyjnych lub zgola fałszywych argumentach⁵. Dotychczas nie przedstawiono także żadnej wiążącej, całościowej analizy ekonomicznej i komunikacyjnej porównania eksploatacji komunikacji tramwajowej i autobusowej na założonej trasie, która uzasadniałaby podejmowaną pośpiesznie decyzję, więcej: istnieje podstawowa rozbieżność w sprawie autorstwa⁶ deklarowanych, ale nie ujawnionych publicznie rzekomych 2-3 mln oszczędności, które uzyskać ma gmina na likwidacji tramwajów. Także KZK GOP nie przedstawił alternatywnych, mniej destrukcyjnych dla systemu komunikacyjnego rozwiązań, w których postulowane przez Prezydenta Gliwic oszczędności wynikałyby z racjonalizacji sieci połączeń np. zapisanej w strategii działania KZKGOP ograniczenia dublowania tras tramwajowych przez autobusy, czy redukcji faktycznie najmniej efektywnych ekonomicznie i społecznie uzasadnionych przewozów, co uchroniłoby przed pochopnym zniszczeniem kosztowną infrastrukturę tramwajową.

Ponieważ likwidowana linia T4 ma jeden z najniższych kosztów jednostkowych przewozu pasażerów w Gliwicach, kilkukrotnie niższy od średnich analogicznych kosztów przewozu dla linii autobusowych⁷, a władze miasta do chwili obecnej nie potrafią nawet określić kosztów operacji zastąpienia komunikacji tramwajowej autobusową⁸ istnieje realne przypuszczenie o braku rzeczywistych podstaw ekonomicznych prowadzonej likwidacji. Nie można także wykluczyć, możliwości działania na szkodę społeczną i na szkodę mienia publicznego, co wymaga zbadania przez stosowne organy kontroli państwowej.

Podjęta przez KZKGOP decyzja dot. Gliwic wraz podobną decyzją o zawieszeniu większości przewozów (od 1.03 br) na terenie Będzina, stanowi zagrożenie dla funkcjonowania znacznej części systemu komunikacji tramwajowej w regionie, ze względu na znajdujące się w tych miastach zajezdnie. Gliwicka zajezdnia tramwajowa obsługująca także inne miasta GOP-u, położona jest na atrakcyjnym terenie przyległym do węzła budowanej autostrady A1, natomiast dla obszaru końcowej pętli linii tramwaju niedawno zmieniono plan zagospodarowania przestrzennego pozbawiając funkcji komunikacyjnej, co stanowi może niebagatelny „czysty” zysk realizowanej likwidacji, o którym wspomniał Prezydent Frankiewicz w ostatnim wywiadzie w Radio Katowice⁹, uzyskany przy zerowych inwestycjach akcjonariusza – gminy Gliwice w spółkę Tramwaje Śl.

Istnieje ponadto przypuszczenie, że wprowadzony dodatkowy ruch autobusowy oraz wygenerowany dodatkowy ruch samochodowy będący skutkiem utraty przez KZKGOP części dotychczasowych pasażerów, którzy w związku z przerwaniem bezpośredniego

⁵ m.in. o nieekologiczności tramwaju i deficytowości linii tramwajowej, nieobiektywnego porównywania kosztów wozokm tramwajów i autobusów bez uwzględnienia liczby przewożonych pasażerów, ponoszonych nakładów na remonty dróg oraz kosztów zewnętrznych komunikacji. Więcej [5].

⁶ Rzecznik prasowy KZKGOP w wysłanym do mediów komunikacie po podjęciu uchwał: „Przekonały nas też wyliczenia [Prezydenta Frankiewicza], że miasto zaoszczędzi w ten sposób 2 mln zł” [6], odpowiedź UM Gliwice na zapytanie o przedstawienie wyliczeń: „KZK GOP przeprowadził kalkulację kosztów zastąpienia tramwajów autobusami i oszczędności, jakie miasto zyska na tej operacji szacuje się na ok. 3 mln zł” [7].

⁷ ranking linii komunikacyjnych wykonany przez OKOTiPKM na podstawie danych KZKG GOP [8]

⁸ „Nie znamy jeszcze całkowitych kosztów związanych z wprowadzeniem planowanych zmian” odpowiedź UM na skierowany wniosek o zapytanie publiczne - pismo nr BPR-00502/7/09 [9]

⁹ Wywiad Prezydenta Frankiewicza dla PR Katowice [10] fragmenty w załączeniu

połączenia Gliwic i Zabrze zrezygnują z usług komunikacji zbiorowej, spowoduje przekroczenie dozwolonej emisji zanieczyszczeń i hałasu w centrum miasta. Dlatego na wniosek przedstawicieli mieszkańców¹⁰ sprawę rozpatruje Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska. Należałoby także zbadać czy likwidacja tramwaju w Gliwicach nie łamie zasad wolnej konkurencji, skoro arbitralnie eliminuje się z lokalnego rynku przewoźnika, który posiada relatywnie duży udział w liczbie przewożonych pasażerów, a władze gminy systematycznie dotują wyłącznie konkurencyjny podmiot – gliwicki PKM¹¹.

Wobec przedstawionych poważnych wątpliwości co do zasadności oraz zgodności z obowiązującym prawem decyzji i podejmowanych pośpiesznie działań przez władze KZK GOP, mając na względzie znaczącą wartość materialną i użyteczność społeczną obecnie funkcjonującej infrastruktury tramwajowej, którą możemy bezpowrotnie utracić, prosimy przychylenie się do naszej prośby o niezwłoczne wstrzymanie realizacji uchwał KZK GOP, czego konsekwencją jest wstrzymanie ogłoszonych przetargów i podpisywanie wiążących wieloletnich umów na autobusową obsługę likwidowanych linii tramwajowych.

Oczywiste jest, że tak ważne decyzje podejmowane muszą być rozważnie, po zasięgnięciu opinii specjalistów i wykonaniu całościowych analiz studium systemu komunikacyjnego w mieście i regionie wraz z długoterminową oceną ilościową i jakościową przewozów w aspekcie ekonomicznym oraz oceną skutków ekologicznych, zgodnie z wytycznymi Polityki Transportowej Państwa na lata 2006-2025, zaleceniami dyrektyw unijnych, oraz przygotowywanym przez Ministerstwo Infrastruktury projekcie Ustawy o publicznym transporcie zbiorowym¹². Ponieważ takich analiz nie przedstawiono, dlatego niniejszym postulujemy niezwłoczne ich wykonanie oraz wnioskujemy o przeprowadzenie pod patronatem Pana Wojewody z udziałem fachowców i przedstawicieli mieszkańców, rzetelnej dyskusji na temat przyszłości komunikacji publicznej w Aglomeracji Śląskiej.

Z poważaniem

Niezależny Serwis Informacyjny Gliwice (Andrzej Pieczyrak)

Obywatelski Komitet Obrony Tramwaju i Promocji Komunikacji Miejskiej w Gliwicach
(Katarzyna Lisowska)

Stowarzyszenie Gliwiczanie dla Gliwic (Mirella Czajkowska-Turek, prezes)

Zieloni 2004 (Małgorzata Tkacz-Janik, koło Gliwice)

d/w

Premier RP

Ministerstwo Infrastruktury

Marszałek Woj. Śl.

media

¹⁰ Wniosek złożył radny Berezowski [11] oraz Rada Osiedla Śródmieście w Gliwicach [12]

¹¹ suma dotacji gminy do PKM Gliwice w latach 2000-2009 wyniosła 26.1 mln zł.

¹² projekt tej ustawy przewiduje konieczność wykonania plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla miast powyżej 50 tys. mieszkańców lub związku międzygminnego powyżej 80 tys.

Źródła dostępne w Internecie

- [1] Uchwała Zarządu KZK GOP z dn. 26.05.br nr 23/2009 w sprawie: „*Określenia udziału komunikacji tramwajowej w obsłudze transportowej KZKGOP*”
http://bip.kzkgop.pl/pdf/uchwaly_zarzadu/u_zarzadu_23_2009.pdf
- [2] Uchwała Zarządu KZK GOP z dn. 26.05.br nr 24/2009 w sprawie: „*Reorganizacji oferty przewozowej na ciągu komunikacyjnym Gliwice - Zabrze*”
http://bip.kzkgop.pl/pdf/uchwaly_zarzadu/u_zarzadu_24_2009.pdf
- [3] Opinia Prof. K.Kłoska i Prof. M. Sitarza z Polit. Śl.
http://www.tramwaje.ubf.pl/viewpage.php?page_id=35
- [4] Opinia A. Fularza ekonomisty transportu: <http://inforail.pl/blog.php?id=453>
- [5] Krytyczna opinia w/s koncepcji rozwoju komunikacji miejskiej przedstawionej przez władze Gliwic na spotkaniu z mieszkańcami w dn. 2.04. 2009
http://www.tramwaje.ubf.pl/viewpage.php?page_id=38
- [6] Artykuł w Gazecie Wyborczej: http://miasta.gazeta.pl/katowice/1,72739,6652932,KZK_zatwierdzil_likwidacje_tramwajow_w_Gliwicach.html
- [7]Odpowiedź UM Gliwice na list mieszkańca miasta
http://www.gazetagliwice.pl/gazetagliwice/1,95519,6772012,Magistrat_odpowiada_w_sprawie_tramwajow.html
- [8] Ranking linii komunikacyjnych wykonany przez OKOTiPKM na podstawie danych KZK GOP: http://www.tramwaje.ubf.pl/viewpage.php?page_id=40
- [9] Odpowiedź UM na skierowany wniosek o zapytanie publiczne:
http://gliwice.republika.pl/pisma/Odp_UM_6_07.pdf
- [10]Wywiad Prezydenta Frankiewicza udzielony dla PR Katowice, plik dźwiękowy:
<http://www.um.gliwice.pl/pub/pliki/tramwaje.mp3> (ok. 6 min. nagrania)
- [11]Pismo prof. M. Berezowskiego, Radnego Rady Miejskiej do Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska <http://berezowski.neostrada.pl/wyslane/wniosek139.jpg>
- [12]Pismo Rady Osiedla Śródmieście do Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska: http://gliwice.republika.pl/pisma/ROS_do_Insp_Sanit.pdf
- [13]Ministerstwo Infrastruktury. Projekt ustawy o publicznym transporcie zbiorowym
http://bip.mi.gov.pl/pl/bip/projekty_aktow_prawnych/projekty_ustaw/ustawy_inne/ust_publicz_transp_zbiorowy

Załącznik

Fragmety wywiadu Prezydenta Gliwic Z. Frankiewicz dla PR Katowice [10] wraz z wyjaśnieniem i chronologią zdarzeń

Redaktor: Dlaczego dopiero teraz w tym roku 2009 ta decyzja [o likwidacji] zapadła. Pana stosunek do tramwajów, do tego typu komunikacji w Gliwicach znany jest od dawna, ale coś długo nosił się Pan z ostatecznymi decyzjami

Prezydent Frankiewicz: Rozumiem, że to wyrzut, że należało je zlikwidować znacznie wcześniej

R: Może zanim zostały one przejęte przez gminy woj. śląskiego, może nie należało wchodzić w ogóle w ten interes.

PF: **Nie, dlaczego tu jest majątek tramwajów**, tu jest zajezdnia, tu są torowiska, które są w naszych ulicach”.

Wyjaśnienie: intencją przekazania darmowego akcji Tramwajów Śl. przez Skarb Państwa za pośrednictwem KZK GOP była możliwość ubiegania się o dofinansowanie ze środków UE na ich modernizację, a władze Gliwic złożyły deklaracje udziału w przygotowanym programie i oficjalnie utrzymywały ją niezmiennie aż do momentu przejęcia akcji [A]. Przekazanie akcji górnos Śląskim gminom nastąpiło dnia 30.12.2008 r, proporcjonalnie do wykonywanej na ich terenie pracy przewozowej przez Tramwaje Śl., Może to uzasadniać brak likwidacji tramwajów w Gliwicach w roku 2008, w tym stanowcze demontowanie ujawnionego we wrześniu 2008 r przecieku o rychłej ich likwidacji [D]. Już po dwóch tygodniach własności akcji Prezydent Frankiewicz ogłosił zamiar likwidacji komunikacji tramwajowej w Gliwicach [C].

Nie mniej jak pokazują fakty z dużym prawdopodobieństwem przygotowania do likwidacji komunikacji tramwajowej podjęte zostały już wcześniej, jeszcze przed przejęciem akcji spółki Tramwaje Śl.. Potwierdzać to może opracowana koncepcja tzw. rewitalizacji centrum Gliwic nie uwzględniająca obecnego tramwaju, oraz stosowna deklaracja prezydenta na konferencji w Dąbrowie Górniczej [B], jak również wcześniejszy zakup nowego taboru autobusowego przez PKM Gliwice z udziałem finansowym gminy, który wedle wypowiedzi Prezesa PKM-u Gliwice [E] może z powodzeniem zastąpić tramwaj¹³. Tabor ten oczywiście spełnia warunki ogłoszonego przetargu na obsługę linii autobusowej zastępującej tramwaj.

Przypisy do załącznika:

[A] Uchwała XIV/417/2008 w sprawie zadania inwestycyjnego „Modernizacja infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląskiej” w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013 <http://www.um.gliwice.pl/pub/uchwały/9897.pdf>

[B] Portal MMSilesia, Nie ma rozwoju miasta bez rewitalizacji <http://www.mmsilesia.pl/1178/2008/3/28/nie-ma-rozwoju-miasta-bez-rewitalizacji?districtChanged=true>

[C] Tramwajowe dylematy. Wywiad z Prez. Frankiewiczem zapowiadającym likwidację T. MSI Gliwice. <http://img254.imageshack.us/img254/7186/msi22009likwidacjat.jpg>

[D] Artykuł w Gazecie Wyborczej 11-09-2008 r. http://miasta.gazeta.pl/katowice/1,72739,5686461,Falszywe_wladze_Gliwic_likwiduja_tramwaj.html

[E] Wypowiedź Prezesa PKM Gliwice dla Nowin Gliwickich 02.04. br <http://www.nowiny.gliwice.pl/nowa/tramwaje.html>

¹³ Proszę państwa my mamy dzisiaj w rezerwie 40 autobusów z czego ok. 20 jest w naprawie, więc 20 spokojnie można wypuścić. Ja słyszę, że codziennie 14 tramwajów wyjeżdża, więc spokojnie jesteśmy tym mieszkańcom zapewnić. Przypomnę, że w tamtym roku kupiliśmy 32 nowoczesne autobusy, **przy czym te 16 z grudnia [2008] mają tak wywindowaną ekologię, bo to silniki które spełniają normę EEV, to są 12 metrowe, więc spokojnie mogą tę linię tramwajową zastąpić.**”